

Immanuelskolan
Borlänge
2007-08-14
reviderad 2009 – 04- 21

LIKABEHANDLINGSPLAN

Immanuelskolan

Innehållsförteckning

1. Lagen	3
2. Beskrivning av skolans åtagande gällande lagen	3
2.1 Förbud mot diskriminering	3
2.2 Förbud mot mobbing och annan kränkande behandling	4
2.3 Förbud mot repressalier	4
2.4 Skyldighet att utreda och åtgärda	4
2.5 Skyldighet att upprätta en likabehandlingsplan	4
2.6 Delad bevisbörda	5
2.7 Lättare att få skadestånd	6
3. Skolans policy och vision	6
3.1 Policy	6
3.2 Vision	6
4. Metoder och strategi	7
4.1 Ansvar	7
4.2 Tillsyn över lagen	8
4.3 Informationsrutiner	8
4.4 Förebyggande arbete	8
4.5 Vad gör vi om det sker?	9
5. Mål för läsåret	11
5.1 Konkreta mål	
5.2 Åtgärder under läsåret	
5.3 Uppföljning	
5.4 Utvärdering	

1. Lagen

Lagen (2006:67) ”om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever” innehåller följande:

- *Förbud mot diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och funktionshinder.*
- *Förbud mot annan kränkande behandling, som t.ex. mobbing.*
- *Förbud mot repressalier.*

2. Beskrivning av skolans åtagande gällande lagen

Nya lagen gällande skolans åtagande vad beträffar kränkande beteenden; sammanfattning:

- Förbud mot diskriminering
- Förbud mot mobbing och annan kränkande behandling
- Förbud mot repressalier
- Skyldighet att utreda och åtgärda
- Skyldighet att upprätta en likabehandlingsplan (se nedan)
- Delad bevisbörda (se nedan)
- Lättare att få skadestånd

2.1 Förbud mot diskriminering

2.1.1 Direkt diskriminering

Ett barn eller en elev får inte missgynnas genom särbehandling på grund av någon av de fem diskrimineringsgrunder som lagen omfattar, dvs.

- etnisk tillhörighet – då någon tillhör en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg.
- religion eller annan trosuppfattning
- sexuell läggning
- funktionshinder – alltså varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.
- kön

2.1.2 Indirekt diskriminering

Ett barn eller elev får inte missgynnas genom att till synes neutrala ordningsregler tillämpas så att de får en i praktiken diskriminerande effekt.

2.2 Förbud mot mobbing och annan kränkande behandling

2.2.1 Mobbing

Mobbing är en systematisk kränkning, inte en engångsföreteelse.

Det är mobbing när ett barn/elev vid upprepade tillfällen blir utsatt för negativa handlingar från ett eller flera andra barn/elever.

Det är mobbing när parterna i en konflikt inte är jämstarka utan den ena parten är i underläge och upplever sig kränkt eller mobbad vid upprepade tillfällen och/eller under längre tid. Det kan räcka med ett par gånger om den utsatta mår dåligt.

Olika typer av mobbing –

- *Psykisk mobbing*: Utfrysning och subtila metoder som miner, gester, ignorering, undvikande, suckar och blickar.
- *Verbal mobbing*: Glåpord, skvaller, rykten, förtal och överdrifter.
- *Fysisk mobbing*: Tafsningar, slag, sparkar, knuffar, sabotage och förföljelse.
- *E-mobbing*: Precis som annan mobbing förutom att det sprids via olika elektroniska kanaler som sms, mail, mms. Det kan vara hot, skitsnack, rykten, blockeringar, att sprida kränkande bilder och videofilmer osv.

2.2.2 Kränkande behandling

Kränkande behandling innefattar all form av kränkning av annan individ, hit räknas även andra barns eller elevers föräldrar eller utomstående som besöker/vistas i skolans lokaler. Det är ytterst den som utsätts för en kränkande behandling som värderar om handlingen är negativ eller inte. Det är dock viktigt att tydliggöra att om en person upplever en händelse negativt så betyder det inte per automatik att personen blivit kränkt. Skolan har som ansvar att utreda händelsen.

Till kränkande behandling räknas: rasism, utfrysning, misshandel eller annat fysiskt våld, främlingsfientlighet, diskriminering osv. då detta sker som en engångsföreteelse.

2.3 Förbud mot repressalier

Konsekvenser inom skola/hem skall ha en relevans till det som skett och ha ett framåtsyftande innehåll. Åtgärder skall alltid ha båda parter bästa i fokus. En elev som för fram information om en kränkning skall inte riskera repressalier från elever/personal.

2.4 Skyldighet att utreda och åtgärda

Vi ser det som en skyldighet för all personal att reagera vid kränkning och föra informationen vidare till ansvarig lärare/ rektor. En hjälp i detta är att vi har som målsättning att all berörd personal dokumenterar större incidenter under dagen och att dessa anteckningar sammanställs och diskuteras. Vid kränkning skall våran policy följas.

2.5 Skyldighet att upprätta en likabehandlingsplan

Skolans rektor och personal ska varje år planera vad de ska göra för att se till att alla barn och elever behandlas lika. Lika behandlingsplanen skall kontinuerligt revideras och anpassas till den aktuella verksamheten.

2.5.1 Planens syfte

Planen skall syfta till:

att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett

- kön
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- sexuell läggning
- funktionshinder

att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.

Likabehandlingsplanen bör bl.a. innehålla rutiner gällande trakasserier och annan kränkande behandling.

2.5.2 Planens innehåll

Planen skall beskriva:

- tydlig policy för att förebygga trakasserier och annan kränkande behandling.
- hur verksamheten arbetar för att förebygga och förhindra uppkomsten av trakasserier och annan kränkande behandling.

Samt innehålla rutiner att

a) upptäcka

- genom kartläggningar
- genom kontinuerliga samtal med elever och föräldrar om elevens skolsituation
- genom rutiner för en god uppsikt över hela skolområdet

b) utreda-åtgärda-följa upp

- beskriva hur skolan skall agera vid trakasserier och annan kränkande behandling
- ansvarsfördelningen och rutiner

2.6 Delad bevisbörda

Bevisbördan delas med den nya lagen. Delad bevisbörda gäller i två fall:

1. Vid diskriminering och repressalier

Om den som företräder barnet eller eleven visar faktiska omständigheter som ger anledning att anta att diskriminering eller repressalier förekommit, **är det huvudmannen som ska motbevisa att något sådant inte förekommit.**

2. Då ett barn eller en elev anser sig utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling av ett annat barn eller en annan elev

Om den som företräder barnet eller eleven kan visa att barnet eller eleven blivit utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling, så ska huvudmannen för verksamheten för att undgå skadeståndsskyldighet **visa att alla skäligen åtgärder hade vidtagits för att förebygga eller förhindra behandlingen.**

2.7 Lättare att få skadestånd

Huvudmannen blir skadeståndsskyldig om någon person som omfattas av huvudmannens skadeståndsansvar:

- Underlåter att upprätta en likabehandlingsplan
- Underlåter att vidtaga åtgärder för att förhindra och förebygga trakasserier
- Underlåter att utreda och vidta åtgärder för att förhindra fortsatta trakasserier
- Åsidosätter förbudet mot diskriminering
- Trakasserar ett barn eller en elev
- Instruerar någon att diskriminera
- Utsätter ett barn eller en elev för annan kränkande behandling
- Utsätter ett barn eller en elev för repressalier

Om huvudmannen inte kan visa att man följt lagens bestämmelser utgår skadestånd.

3. Skolans policy och vision

3.1 Policy

”Alla människors lika rätt och värde” är en grundpelare som vårt svenska samhälle bygger på, så också vi som skola. Vi vill aktivt motverka varje form av mobbing och annan kränkande behandling, både mellan elever och mellan personal och elever.

Med vår verksamhet vill vi skapa en miljö där alla elever och all personal känner sig trygga och att de får vara dem de är utan att riskera nedsättande kommentarer från andra elever eller vuxna på skolan.

Skolan skall ha en tillåtande hållning gentemot olikheter och uppmuntra elever till aktiva val så att de ser hur deras beslut påverkar deras omgivning och deras egen situation. Konflikter är en del av livet och behöver inte vara något olösligt problem om man lär sig handskas med dem tidigt. Samtal om och kunskap i konfliktlösning är något som vi som skola prioriterar och aktivt arbetar med.

3.2 Vision

Vår vision är en skola där mobbing inte existerar och där konflikter är något man utvecklas av genom att man löser dem.

3.2.1 Målsättning

- **Ingen** skall utsättas för någon form av kränkande behandling eller mobbing av någon/några andra
- **All personal** skall vara engagerad i att förhindra att all form av kränkande behandling eller mobbing uppstår.

3.2.2 Ledord för skolan

Vår övergripande ledord är den gyllene regeln:

Allt vad du vill att andra människor ska göra för dig, det skall du också göra för dem.

Vi arbetar utifrån detta i förebyggande syfte bl a på våra morgonsamlingar och i profilämnet kristendom genom t ex värderingsövningar. Vi anser att detta arbete skapar trygghet och gemenskap hos eleverna.

4. Metoder och strategi

4.1 Ansvar

4.1.1 Skolans ansvar

Den personal som får kännedom om diskriminering eller annan kränkande behandling ansvarar för att i första hand informera ansvarig lärare till berörda elever. Ansvarig lärare skall dokumentera det som hänt, om det inte redan är gjort av annan personal samt ta kontakt med vårdnadshavare. Om händelsen är av allvarligare art eller om det är händelser som sker vid upprepade tillfällen skall ansvarig personal dokumentera detta med hjälp av den händelserapporteringsmall som skolan tagit fram. Ansvarig lärare har även ansvaret att föra vidare informationen till rektor eller biträdande rektor. Rektor/biträdande rektor ansvarar för att informera elevhälsoteamet och tar kontakt med vårdnadshavare om åtgärder utöver det som ansvarig lärare vidtagit behöver genomföras. Rektor har det övergripande ansvaret att lagen efterlevs.

4.1.2 Föräldrarnas ansvar

Föräldrarna och skolan har ett gemensamt ansvar för barnet under skoltid, men det yttersta ansvaret för barnets handlingar ligger hos föräldrarna/vårdnadshavarna.

Föräldrarnas medverkan är mycket betydelsefull i detta arbete och de görs delaktiga genom utvecklingssamtal och föräldramöten samt skriftlig information och kontakt via mail och telefon.

4.1.3 Hur får vi kännedom om kränkningar?

Vid misstanke om att något barn far illa på grund av kränkande handlingar från andra barn eller vuxna skall personal, föräldrar och barn/elever slå larm. Personalen har anmälningsplikt till ledningen.

Skolan uppmanar föräldrarna/vårdnadshavarna att informera skolans personal eller ledning om det finns några misstankar om att mobbing eller kränkning förekommer. Föräldrar eller barn/elever som upplever att det finns problem vänder sig i första hand till förskolepersonal, klasslärare, förskole- eller fritidspersonal som arbetar med de barn/elever där problemet finns. Om och när våra insatser inte räcker till och om vårdnadshavaren/vårdnadshavarna inte samarbetar, gör rektorn en anmälan till polis och/eller sociala myndigheter.

4.2 Tillsyn över lagen

Skolverket och ombudsmännen, JämO (Jämställdshetsombudsmannen), DO (Ombudsmannen mot etnisk diskriminering), HomO (Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning), HO (Handikappsombudsmannen), BEO (Barn och elevombud), ska utifrån sina ansvarsområden se till att lagen följs. Skolverket har ett särskilt ansvar för den nya lagen genom att ett barn- och elevombud för likabehandling ska tillvarata det enskilda barnets och elevens rättigheter.

4.3 Informationsrutiner

Alla lärare gör privata anteckningar över händelser som kan upplevas som kränkande. Dessa privata anteckningar samlas i en gemensam pärm som alla i arbetslaget har tillgång till. Pärmen går igenom på arbetslagets träff och informationen kan även vid behov tas upp på skolans lärarkonferens. Informationen går även igenom vid klasskonferenser. Om något anmärkningsvärt har hänt under dagen tar ansvarig lärare kontakt med vårdnadshavare via telefon, mail eller sms, så fort som denne har möjlighet. Vid allvarigare incidenter skall skolans mall för händelserapportering (se bilaga) fyllas i och kontakt med vårdnadshavare skall i första hand ske via telefon.

4.4 Förebyggande arbete

4.1 Mål

- Ingen vid Immanuelskolan skall behöva utsättas för mobbing eller andra trakasserier.
- Elevvårdsarbetet inriktas på förebyggande åtgärder och tidigt upptäckt.
- All skolpersonal skall ha kännedom och handlingsberedskap inför elevvårdsarbetet.
- Alla vid Immanuelskolan är ansvariga för trivsel på skolan.

4.2 Förebyggande arbete

All personal arbetar tillsammans med skolledningen för att skapa ett positivt och tryggt klimat. Vi har ett gemensamt förhållningssätt i vår värdegrund som gör att vi kan sätta tydliga gränser. De innebär att alla är delaktiga i arbetet med den psykosociala miljön och att alla känner ansvar för alla barn och elever.

- Vi har vuxna ute på alla raster, om händelser inträffar på rasten följs detta omedelbart upp med barnen.
- Vi följer kontinuerligt upp samtliga barns och elevers situation i skolan vid elevvårdskonferenser och utvecklingssamtal.
- Vi jobbar medvetet med ordningsregler och konsekvenser.
- Skolans skolsköterska har vid valda tillfällen föreläsningar för olika elevgrupper med innehåll som vi anser kan vara förebyggande, skapa förståelse samt ge ökad kunskap om olika företeelser.

4.5 Vad gör vi om det sker?

4.5.1 Tillvägagångssätt för personal vid Immanuelskolan

- Definiera problemet
- Konfrontera den eller dem som handlar kränkande
- Stödja den utsatta eleven (samtal med eleven och berörd lärare. Vid behov även samtal med skolhälsovården.)
- Informera föräldrarna till såväl den/de som kränker som den/de som blir kränkta.
- Arbetslaget kartlägger hur det psykosociala klimatet är i elevgruppen/ elevgrupperna där de inblandade befinner sig. Vilka är närvarande, hur reagerar omgivningen, vid vilka tillfällen och platser kan kränkningen förekomma.
- Om händelsen har ansetts som så pass allvarlig att en händelserapport har skrivits skall berörd personal upprätta ett förslag till ett åtgärdsprogram som sedan berörd elev/berörda elever, föräldrar får ta del av och ges möjlighet att påverka. I åtgärdsprogrammet tar vi hänsyn till vilka åtgärder som eventuellt krävs om den utsattes självkänsla har påverkats negativt.
- Vid behov kan ansvarig lärare arbetarbeta med gruppsamtal i barngrupp/klass där problemet uppstått.
- Uppföljning och återkommande utvärdering dokumenteras genom åtgärdsprogram. Vid ringa händelser kan uppföljning ske genom telefonkontakt med vårdnadshavare, samtal med den enskilde eleven/eleverna samt övrig personal.

4.5.2 Elev kränker annan elev

1. Kränkningen dokumenteras direkt. Den vuxne som får kännedom om kränkningen, samtalar med den utsatte, och om det är möjligt med den/de som utfört kränkningen. Berörd klasslärare ska informeras så fort som möjligt.
2. Den vuxne efterforskar läget med andra inblandade som eventuellt kan ha kännedom om kränkningen och skriver ned det som kommer fram. Detta förvaras i arbetslagets händelsepärm.
3. Tillsägning av elev/elever som utfört kränkningen skall ske så snart som möjligt, senast inom en vecka, då skall man också informera eleven om vad som kommer att ske om det fortsätter. Om kränkningen är av ringa karaktär behöver inte föräldrar kontaktas, är den av grov karaktär kontaktas föräldrarna.
4. Vid upprepning (oavsett grad av kränkning) kontaktas föräldrar av klassföreståndare, för att de skall kunna samtala hemma om det som skett.
5. Vid fortsatt upprepning kontaktas föräldrar för gemensamt möte med klassföreståndaren. Med föräldrarna gör man en överenskommelse om hur man kommer till rätta med problemet och vilka insatser som skall sättas in. Sådana insatser skall vara konsekvenser som verkställs i skolan eller hemma och som gör att eleven slutar med sitt kränkande beteende. Konsekvenser kan vara; kvarsittning i skolan, föräldrar är med i skolan, individuell dagboksrapportering/händelsebok, dataförbud hemma, indragna förmåner hemma och i skolan m.m. Om en förbättring sker ska detta belönas.
6. Fortsätter kränkningen ytterligare kallas elev och föräldrar till elevrådskonferens med rektor, elevvårdsteam samt klassföreståndare.

4.5.3 Elev kränker vuxen

1. Den vuxne skriver ned kränkningen med datum och förvarar detta i händelsparmen.
2. Samtal med eleven tillsammans med en annan vuxen om möjligt, då man också informerar eleven om vad som kommer att ske om det fortsätter.
3. Vid upprepning kontaktas föräldrar av klassföreståndaren för att prata om det som har skett.
4. Vid fortsatt upprepning kontaktas föräldrar för gemensamt möte med klassföreståndaren. Med föräldrarna gör man en överenskommelse om hur man kommer till rätta med problemet och vilka insatser som skall sättas in. Sådana insatser skall vara konsekvenser som verkställs i skolan eller hemma och som gör att eleven slutar med sitt kränkande beteende. Konsekvenser kan vara; kvarsittning i skolan, dataförbud hemma, indragna förmåner hemma och i skolan m.m. Om en förbättring sker ska detta belönas.
5. Fortsätter kränkningen ytterligare kallas elev och föräldrar till elevrådskonferens med rektor, elevrådsteam samt klassföreståndare.

4.5.4 Vuxen kränker elev

1. Den vuxne som får kännedom om kränkningen skriver ned kränkningen med datum och ger till rektorn.
2. Rektorn undersöker och efterforskar vad som hänt.
3. Samtal med berörda parter var för sig.
4. Utifrån vad som kommer fram fastställs vilka åtgärder som skall sättas in.
5. Om kränkningar uppstår efter detta skall den anställde få en varning.
6. Om kränkningar fortfarande inte upphör kan uppsägning komma ifråga.

Konsekvenser vid störande eller oacceptabelt beteende

Med störande och oacceptabelt beteende menar vi när man bryter mot skolans och klassens gemensamt framtagna regler.

- Om någon säger eller gör något dumt exv. kränker annan elev eller lärare i klassrummet inför de andra i klassen kommer den eleven att bli tillsagd inför de andra.
- Om elev säger eller gör något dumt gentemot någon sker tillsägelse efter lektionens slut om det inte blir tillfälle att ta det direkt. Fortsätter detta kallas eleven till möte för att se vad man kan göra åt detta.
- En elev som medvetet förstör lektionen genom att störa andra elever, bete sig oacceptabelt utifrån skolans och klassens gemensamt framtagna regler kan om den inte efter upprepade tillsägelser bli ombedd att lämna klassrummet. Denna elev får då frånvaro och föräldrarna informeras om detta. Eleven kan sitta utanför klassrummet med sitt arbete men läraren har då endast tillsyn över eleven.

4.5.6 Förstörelse av eller borttappande av material

- Varje elev får två pennor och ett sudd per termin Om elev tappar bort eller förstör sina pennor eller sudd får de köpa nya av skolan eller ta med hemifrån.
- Skolan lånar ut böcker och övrigt material i alla ämnen där man använder sådant samt står för arbetsböcker där det behövs. Om elev förstör eller tappar bort sina böcker blir han/hon ersättningsskyldig.

4.5.7 Förstörelse av skolans egendom

- Om förstörelsen sker genom olyckshändelse står skolan för kostnaden av reparation och återställande av skadan.
- Om eleven medvetet förstör något får elevens målsman stå för kostnaden av skadan.
- Vid kludd på skolans egendom måste eleven själv rengöra efter sig.

5. Likabehandlingsplanen revideras en gång/år.